

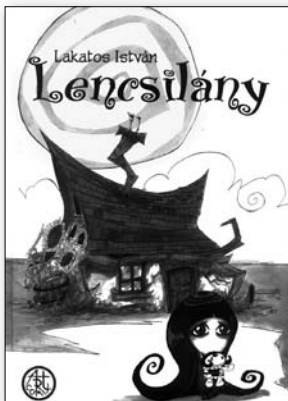
LAKATOS ISTVÁN:
Lencsilány

Szomorú, zord cselló és csilingelő csemláló hangját hallom egyszerre a fülemben, amint Lakatos István képnovella-füzérét lapozgatom. Hagyom, hogy magába szippantson a *Lencsilány* ágbogas, göcsörtös fákkal, halott menyasszonyokat rejtő pókhálókkal, bámész árny-szemekkel teli sötét, mégis játékos világa. Ez a világ, amely épp annyira mesekönyv, mint amennyire képregény. Ez a világ, melynek gótikus rémképeit a szerző az inzeretek és párbeszéddek szírupos mesekönyvi stílusával szelídíti meg. Ez a világ, melyben ha az ablakon eső kopog is, hiába várjuk a szivárványt, mert örök éjszaka van, csak a holdfény világít.

Lakatos István harminc esztendő, eddig háromszor nyerte el a honi rajzoló Oscarját, az Alfabéta-díjat, idén őt választották az év képregényrajzolójának. Első kötete, a *Lencsilány* című, négy rövid képnovellát tartalmazó album a májusi Képregényfesztiválra jelent meg. A könyv sötét tónusú, helyenként vízfestéssel színezett univerzuma rémisztő, mozdulatlan. Az élettelen barátai-

val játészó főhős lépteit egy madár-ijesztő vállán pihenő, gonosz tekintetű varjak lesik. Születésnapitortájából polipkarok és szemkocsányok nyúlnak ki. Az escheri szigorral, aprólékosan kitöltött rajzokat göcsörtök, fűrtök, indák futják be. Lokniban végződnek a cím betűi, a villámok és a pókhálók is. Ezekből a szabálytalan kunkorokból ke-rekedik ki az album egységes grafikai képe. Az első fodor tán a Lencsilány tincse volt. Ez formálta saját képére vakmerő babája haját, és az sem kizárt, hogy ez a fűrt daue-rolta magához egész környezetét. Mindenesetre a szereplőket szö-buborékaik formája és satírozása is egyéníti, mintha ezáltal kapnának saját hangszínt a rajzolótlól.

Különös, fakó, gonosz világ ez. A *Lencsilány* idegenül sodródik benne. Megszep-pent, szomorú zöld szemével, holdszín arcával azt üzeni nekünk, hogy maga is tart e világtól. Mintha az önfelelt játékban örökre el-tévedt volna; elra-gadta a távol a biz-tonságos szülői ház-tól. Sírdogál, fél, ve-szélyt szimatol. A Grimm-mesék teuton rengetegét idéző erdők, fe-szülten figyelő napraforgótáblák, sötétben leselkedő szörnyek, kopár

tisztások veszik körül. Ám a gonosz indiánoknál és szörnyeknél is fenyegetőbb a magány, fojtogatóbb a feszült csend. Épített környezet csak a *Dr. Caligari* expresszionista díszletére hajazó régi mozi, a Frankenstein-filmből átemelt vészjósló szélmalom, no meg a roskadozó kunyhó képében van jelen.

A Lencsilány kalandjainak ürügyén a szerző más művészek, művészetek felé is kacsint. Tim Burton rajzainak, filmjeinek hatása vitathatatlan. *A csúnya óriásról* szóló történetben a mozi falán Burton-hommage Batman-plakát lóg, *Az elhasznált ember* egy sajátosan szabad Poe-értelmezés, a *Fekete csönd* pedig Csáth Géza novellájának átrajzolása – hogy csak a gótika és a horror mestereinél maradjunk. Ám a szerző archetipikus történetekkel is játszik. A go-

nosz tudós által filmszalagra száműzött óriás esete egyszerre idézi *Az operabáz fantomját*, *A szépség és a szörnyeteg* meséjét, valamint az egész Frankenstein-mitológiát. Az album lapjairól nem hiányzik az önreflexió, sőt a felszabadult önironia sem: a Lencsilány egy alkalommal zsírkrétával rajzol a filmszalagra társakat az óriásnak, máskor meg egy görbe faággal toldja meg a karját vesztett elhasznált embert.

A könyv végén a fekete csönd elnyeli az egész rémséges világot, bekebelezi a Lencsilányt is. Önmagát számolja hát fel e komor, vészterhes, csodaszép mesekönyv. Reméljük, nem véglegesen.

VASS NORBERT

(*Nyitott Könyvműhely, Budapest, 2010, 56 oldal, 2680 Ft*)